

Bruxelles, den 5. december 2024
(OR. en)

16525/24

**Interinstitutionel sag:
2024/0258(COD)**

LIMITE

**ELARG 177
COEST 703
CADREFIN 212
FIN 1098
ECOFIN 1466
BUDGET 67**

I/A-PUNKTSNOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanters Komité/Rådet
Tidl. dok. nr.:	14449/24
Komm. dok. nr.:	COM(2024) 469 final
Vedr.:	Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Republikken Moldova

I. BAGGRUND OG INDLEDNING

1. Den 10. oktober 2024 forelagde Kommissionen Rådet og Europa-Parlamentet et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Republikken Moldova¹.
2. Udkastet til forordning er baseret på artikel 212 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) (almindelig lovgivningsprocedure).
3. COELA-Gruppen drøftede forslaget på møderne den 18. og 23. oktober og den 6., 20. og 27. november og er nået til enighed om teksten i bilaget til denne note.

¹ ST 14449 2024 INIT

4. I Europa-Parlamentet har Udenrigsudvalget (AFET) og Budgetudvalget (BUDG) hovedansvaret med henholdsvis Siegfried Mureşan (PPE) og Sven Mikser (S&D) som ordførere. Deres rapport forventes vedtaget i begyndelsen af næste år.

II. KONKLUSION

5. De Faste Repræsentanternes Komité opfordres derfor til:
- a) at bekræfte enigheden om teksten til den generelle indstilling, jf. bilaget til denne note, og
 - b) at henstille til Rådet, at det når frem til en generel indstilling, jf. bilaget til denne note, som A-punkt på en kommende samling, således at formandskabet kan føre disse forhandlinger.
-

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING
om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Republikken Moldova

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –
under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 212,
under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,
efter den almindelige lovgivningsprocedure, og
ud fra følgende betragtninger:

- (1) Unionen bygger på de værdier, der er omhandlet i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU), bl.a. demokrati, retsstaten og respekt for menneskerettighederne. Disse værdier indgår i de tiltrædelseskriterier, der blev fastlagt på Det Europæiske Råds møde i København i juni 1993 ("Københavnskriterierne"), og som udgør betingelserne for medlemskab af Unionen.
- (2) Udvidelsesprocessen bygger på fastlagte kriterier, retfærdige og strenge betingelser og princippet om egen fortjeneste. Det er fortsat afgørende med et fast engagement i "grundprincipperne først"-tilgangen, som kræver et stærkt fokus på retsstatsprincippet, de grundlæggende rettigheder, de demokratiske institutioners funktionsmåde og reformen af den offentlige forvaltning samt på økonomiske kriterier. Fremskridt afhænger af Republikken Moldovas ("Moldovas") gennemførelse af de reformer, der er nødvendige for at tilpasse sig gældende EU-ret

- (3) Ruslands angrebskrig mod Ukraine viste yderligere, at udvidelse er en geostrategisk investering i fred, sikkerhed og stabilitet. Unionen er fuldt og utvetydigt engageret i Moldovas perspektiv for EU-medlemskab. Moldovas orientering mod og engagement over for Unionen er et stærkt udtryk for landets strategiske valg og plads i et værdifællesskab. Moldovas vej mod EU skal være fast forankret i håndgribelige og konkrete reformfremskridt.
- (4) Det er i Unionens og Moldovas fælles interesse at gøre fremskridt med reformerne af de politiske, retlige og økonomiske systemer med henblik på deres fremtidige EU-medlemskab og støtte tiltrædelsesprocessen. Udsigten til EU-medlemskab har en meget kraftig forandrende virkning og forankrer positive demokratiske, politiske, økonomiske og samfundsmæssige forandringer **og bidrager til at styrke Moldovas modstandsdygtighed.**
- (5) Det er nødvendigt at fremrykke nogle af fordelene ved EU-medlemskab inden tiltrædelsen. Økonomisk konvergens er centralt for disse fordele. På nuværende tidspunkt er Moldovas konvergens med hensyn til BNP pr. indbygger udtrykt i købekraftstandarder fortsat lav, nemlig på 29 % af EU-gennemsnittet, og der gøres ikke fremskridt hurtigt nok.
- (6) Da tiltrædelsesforhandlingerne med Moldova blev indledt i juni 2024, er det vigtigt **at yde [...] nødvendig** støtte til Moldovas tiltrædelsesspor. **Denne støtte** bringes op på et niveau, der er sammenligneligt med andre kandidatlande, der deltager i tiltrædelsesforhandling, og for at sikre passende ressourcer.
- (6a) **Faciliteten bør sigte mod at støtte Moldova i at imødegå betydelige udfordringer, navnlig med hensyn til økonomi, energi, fødevarer og værdikæder som følge af Ruslands angrebskrig mod Ukraine og hybride foranstaltninger mod Moldova selv.**

- (7) Gennemførelsen af vækstplanen for Moldova kræver passende finansiering under et særligt nyt finansieringsinstrument, faciliteten, for at bistå landet med at gennemføre reformer med henblik på bæredygtig økonomisk vækst og gøre fremskridt med hensyn til de grundlæggende elementer.
- (8) For at nå målene for vækstplanen for Moldova bør der med hensyn til investeringsområder lægges vægt på sektorer, der kan forventes at fungere som centrale multiplikatorer for social og økonomisk udvikling: konnektivitet, herunder bæredygtig transport, dekarbonisering, energi, **landbrug og fødevareindustrien, udviklingen i landdistrikterne**, den grønne og den digitale omstilling og uddannelse og udvikling af færdigheder, med særligt fokus på unge.
- (9) Faciliteten bør bygge på associeringsdagsordenen med Moldova samt arbejdet i den økonomiske plan og investeringsplanen for Det Østlige Partnerskab i Moldova, som agerede spydspids for investeringer i kritiske sektorer såsom konnektivitet, energieffektivitet, erhvervsudvikling og konkurrenceevne.
- (10) Bæredygtig transportinfrastruktur er afgørende for at forbedre konnektiviteten mellem Moldova og Unionen. Den bør bidrage til Moldovas integration i Unionens transportnet. I det reviderede transeuropæiske transportnet (TEN-T) udvidede Kommissionen den europæiske transportkorridor Østersøen – Sortehavet – Det Ægæiske Hav til Moldova. TEN-T-nettet er referencen for finansiering af bæredygtig transportinfrastruktur, herunder til miljøvenlige transportmidler såsom jernbaner samt digitalisering af transport.

- (11) Faciliteten bør støtte investeringer og reformer, der fremmer Moldovas vej mod den digitale omstilling af økonomien og samfundet i overensstemmelse med EU's vision for 2030, der blev fremlagt i Kommissionens meddelelse med titlen "Det digitale kompas 2030: Europas kurs i det digitale årti", der fremmer en inklusiv digital økonomi til gavn for alle borgere. Faciliteten bør bestræbe sig på at lette Moldovas opfyldelse af de generelle målsætninger og digitale mål for så vidt angår Unionen. Som skitseret af Kommissionen i dens meddelelse af 15. juni 2023 med titlen "Gennemførelse af værktøjskassen til 5G-cybersikkerhed" bør værktøjskassen til 5G-cybersikkerhed være referencen for EU-finansiering for at sikre sikkerhed, modstandsdygtighed og beskyttelse af integriteten af digitale infrastrukturprojekter i regionen.
- (12) Støtten under faciliteten bør ydes med henblik på at opfylde generelle og specifikke mål på grundlag af fastlagte kriterier og med klare betalingsbetingelser. Disse generelle og specifikke mål bør forfølges på en gensidigt forstærkende måde. Faciliteten bør støtte udvidelsesprocessen ved at fremskynde tilpasningen til Unionens værdier, lovgivning, regler, standarder, politikker og praksis (den gældende EU-ret) med henblik på EU-medlemskab, fremskynde gradvis integration af Moldova i Unionens indre marked og fremskynde deres socioøkonomiske konvergens med Unionen. Faciliteten bør også fremme gode naboskabsforbindelser.
- (13) Ud over at styrke den socioøkonomiske konvergens bør faciliteten også bidrage til at fremskynde reformer vedrørende de grundlæggende elementer i udvidelsesprocessen, herunder retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder, bl.a. rettigheder for flygtninge, personer, der tilhører mindretal, herunder nationale mindretal og romaer, og rettighederne for lesbiske, bøsser, biseksuelle, transkønnede og interkønnede (LGBTI-personer). Den bør også forbedre de demokratiske institutioners og offentlige forvaltningers funktion, offentlige indkøb, statsstøttekontrol og forvaltning af offentlige finanser, bekæmpelse af alle former for korruption og organiseret kriminalitet, uddannelse af høj kvalitet og beskæftigelsespolitikker, landets mål for den grønne omstilling, klima og miljø.

- (14) Denne facilitet bør hjælpe Moldova med at forberede sig på EU-medlemskab i overensstemmelse med den eksisterende udvidelsesmetode¹.
- (15) Faciliteten bør supplere den eksisterende økonomiske og finansielle dialog uden at bringe dens anvendelsesområde i fare og dermed styrke den økonomiske integration og forberedelsen af Unionens multilaterale overvågning af økonomiske politikker.
- (16) Faciliteten bør fremme udarbejdelsen af effektivitetsprincipper, respektere additionaliteten af og komplementariteten med den støtte, der ydes under andre EU-programmer og -instrumenter, og tilstræbe at undgå overlapning og sikre synergier mellem bistand i henhold til denne forordning og anden bistand, herunder integrerede finansielle pakker sammensat af både eksport- og udviklingsfinansiering fra Unionen, medlemsstaterne, tredjelande og multilaterale og regionale organisationer og enheder.
- (17) I overensstemmelse med princippet om inklusive partnerskaber bør Kommissionen bestræbe sig på at sikre, at relevante interessenter i Moldova, bl.a. arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer, høres behørigt og har rettidig adgang til relevante oplysninger, så de kan spille en meningsfuld rolle under udformningen og gennemførelsen af programmer og i de tilknyttede overvågningsprocesser.
- (18) Der bør ydes teknisk bistand og bistand til grænseoverskridende samarbejde til støtte for denne facilitets mål og for at styrke Moldovas relevante kapacitet til at gennemføre reformdagsordenen.
- (19) Faciliteten bør sikre sammenhæng med og støtte til de generelle mål for Unionens optræden udadtil som fastsat i artikel 21 i TEU, herunder respekten for de grundlæggende rettigheder som nedfældet i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Den bør navnlig sikre beskyttelse og fremme af menneskerettighederne og retsstatsprincippet.

¹ COM(2020) 57 final.

- (20) Faciliteten bør styrke innovation, forskning og samarbejde mellem akademiske institutioner og industrien til støtte for den grønne og den digitale omstilling og dermed fremme lokale industrier med særlig vægt på lokalt baserede mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder og startupvirksomheder.
- (21) Moldova bør udvise et troværdigt engagement i de europæiske værdier, bl.a. gennem tilpasning til Unionens fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder Unionens restriktive foranstaltninger.
- (22) Ved gennemførelsen af faciliteten bør der tages hensyn til Unionens strategiske autonomi og til Unionens og dens medlemsstaters strategiske interesser og de værdier, som Unionen bygger på.
- (23) Aktiviteterne under faciliteten bør støtte fremskridt hen imod Unionens sociale standarder og klima- og miljøstandarder og fremskridt hen imod FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, Parisaftalen vedtaget inden for rammerne af De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer, De Forenede Nationers konvention om den biologiske mangfoldighed og De Forenede Nationers konvention om bekæmpelse af ørkendannelse og bør ikke bidrage til miljøforringelse eller skade miljøet eller klimaet. Foranstaltninger, der finansieres under faciliteten, bør være i overensstemmelse med Moldovas energi- og klimaplaner, deres nationalt bestemte bidrag og ambitionen om at opnå klimaneutralitet senest i 2050. Faciliteten bør bidrage til modvirkning af klimaændringer og evnen til at tilpasse sig de negative virkninger heraf og fremme klimaresiliens. Især bør finansiering under faciliteten fremme omstillingen til en dekarboniseret, klimaneutral, klimarobust og cirkulær økonomi.

- (24) Principperne om ligestilling mellem kønnene og ikkeforskelsbehandling som beskrevet i EU's ligestillingsstrategier bør være ledetråd ved gennemførelsen af denne forordning. Den bør fremme og støtte ligestilling mellem kønnene og integration af kønsaspektet, sikre meningsfuld deltagelse af kvinder i beslutningsprocesserne og styrkelse af kvinders og pigers stilling og søge at beskytte og fremme **alle kvinders og pigers fulde udøvelse af alle menneskerettigheder** [...] samt forebygge og bekæmpe vold mod kvinder og vold i hjemmet under hensyntagen til relevante EU-kønshandlingsplaner og relevante rådskonklusioner og internationale konventioner. Desuden bør denne forordning gennemføres under fuld overholdelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder, herunder med hensyn til beskyttelse af børn og arbejdstagerrettigheder. Gennemførelsen af faciliteten bør ske i overensstemmelse med FN's konvention om rettigheder for personer med handicap og den tilhørende protokol og sikre tilgængelighed i forbindelse med dens investeringer og tekniske bistand i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/882.

- (25) I overensstemmelse med den europæiske grønne pagt, der er Europas strategi for bæredygtig vækst, og betydningen af at nå klima- og biodiversitetsmålene i overensstemmelse med forpligtelserne i den interinstitutionelle aftale bør faciliteten bidrage til at nå et overordnet mål om, at 30 % af Unionens budgetudgifter skal støtte klimamål, og at 7,5 % i 2024 og 10 % i 2026 og 2027 skal støtte biodiversitetsmålene. Mindst 37 % af den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte, herunder hensættelser, til investeringsprojekter, der er godkendt under investeringsplatformen for naboskabsområdet, som er en af de regionale investeringsplatforme, der er omhandlet i artikel 32 i forordning (EU) 2021/947², bør tage hensyn til klimamålene. Dette beløb bør beregnes ved hjælp af Riomarkørerne i overensstemmelse med forpligtelsen til at indberette EU's internationale klimafinansiering til OECD og andre internationale aftaler eller rammer. Allerede i juni 2025 vil EU's klimakoefficienter, der gælder for alle programmer under den flerårige finansieringsramme (FFR) for 2021-2027, og som er fastsat i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "Climate Mainstreaming Architecture in the Multi-annual Financial Framework for 2021-2027" (SWD(2022) 225), også blive anvendt på klimaudgifter under FFR-udgiftsområde 6 ("Naboområder og verden"). Faciliteten vil være i overensstemmelse med tilgangen i andre instrumenter under udgiftsområde 6 for at sikre konsekvent klimarapportering i regionen. Faciliteten bør støtte aktiviteter, der fuldt ud overholder EU's klima- og miljømæssige standarder og prioriteter og princippet om ikke at gøre væsentlig skade som omhandlet i artikel 17 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 (6).

²

[...]

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/947 af 9. juni 2021 om oprettelse af instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa, om ændring og ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 466/2014/EU og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1601 og Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 480/2009 (EUT L 209 af 14.6.2021, s. 1. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

- (26) Projekterne godkendes i henhold til investeringsplatformen for naboskabsområdet efter Kommissionens vurdering og med forbehold af en positiv udtalelse fra medlemsstaterne i udvalget for investeringsplatformen for naboskabsområdet.
- (27) Kommissionen bør i samarbejde med medlemsstaterne og Moldova sikre overholdelse, sammenhæng, overensstemmelse og komplementaritet, øget gennemsigtighed og ansvarlighed i forbindelse med levering af bistand, herunder ved at indføre passende interne kontrolsystemer og politikker til bekæmpelse af svig. Støtten under faciliteten bør stilles til rådighed på betingelse af, at Moldova opretholder og respekterer effektive demokratiske mekanismer, herunder et parlamentarisk flerpartisystem, frie og retfærdige valg, **frie, uafhængige og** pluralistiske medier, retsvæsenets uafhængighed og retsstatsprincippet, og sikrer respekt for alle menneskerettighedsforpligtelser, herunder rettighederne for personer, der tilhører mindretal.
- (28) Faciliteten bør støttes med midler fra instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa, der beløber sig til 420 mio. EUR og et maksimalt beløb på 1 500 mio. EUR i lån for perioden 2025-2027. Beløbet bør dække den hensættelse på 9 %, der er nødvendig for lånene svarende til 135 mio. EUR, støtte fra Unionen til projekter, der er godkendt under investeringsplatformen for naboskabsområdet, jf. artikel 18, stk. 2, og supplerende støtte, herunder støtte til civilsamfundsorganisationer og teknisk bistand. Den ikketilbagebetalingspligtige støtte bør finansieres over den finansieringsramme, der er afsat til det geografiske naboskabsprogram i henhold til artikel 6, stk. 2, litra a), i forordning (EU) 2021/947. Alle bestemmelser i forordning (EU) 2021/947 bør finde anvendelse, medmindre andet er nævnt i nærværende forordning. Den foreslåede facilitet er inspireret af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan.

(28a)Den ikketilbagebetalingspligtige støtte bør finansieres over den finansieringsramme, der er afsat til det geografiske naboskabsprogram i henhold til artikel 6, stk. 2, litra a), i forordning (EU) 2021/947, navnlig fra den finansielle tildeling til de østlige nabolande.

- (29) Afgørelser om frigivelse som omhandlet i artikel 19, stk. 3, af støtte i form af lån bør vedtages i perioden fra den 1. januar 2025 til den 30. juni 2029. Denne slutdato indbefatter den tid, der er nødvendig for, at Kommissionen kan vurdere, om de pågældende betalingsbetingelser er opfyldt, og vedtage den efterfølgende afgørelse om frigivelse.
- (30) For at maksimere løftestangeffekten af Unionens finansielle støtte med hensyn til at tiltrække yderligere investeringer og sikre Unionens kontrol med udgifterne bør de investeringer, der støtter reformdagsordenen, gennemføres gennem investeringsplatformen for naboskabsområdet. Moldova bør stille mindst 25 % af det lånebeløb, der frigives til Moldova, til rådighed for investeringsprojekter, der er godkendt i henhold til under investeringsplatformen for naboskabsområdet. Dette er et supplement til den ikketilbagebetalingspligtige støtte, som Unionen yder til disse projekter.
- (31) Den finansielle forpligtelse i forbindelse med lån under faciliteten bør ikke udgøre en del af beløbet for garantien for foranstaltninger udadtil, jf. artikel 31, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/947.
- (32) Horisontale finansielle regler, der er vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet på grundlag af artikel 322 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), bør finde anvendelse på denne forordning. Disse regler er fastsat i forordning (EU, Euratom) 2024/2509 og fastlægger navnlig proceduren for opstilling og gennemførelse af budgettet ved direkte og indirekte forvaltning gennem tilskud, udbud, finansiell bistand, blandingsoperationer og godtgørelse af eksterne eksperter og indeholder bestemmelser om kontrol af de finansielle aktørers ansvar.

- (33) Der bør fastsættes bestemmelser om begrænsninger af støtteberettigelse i forbindelse med tildelingsprocedurer inden for rammerne af faciliteten, hvis det er hensigtsmæssigt på grund af aktivitetens særlige karakter, eller hvis aktiviteten påvirker sikkerheden eller den offentlige orden.
- (34) For at sikre en effektiv gennemførelse af faciliteten, herunder fremme af integrationen af Moldova i europæiske værdikæder, bør alle forsyninger og materialer, der finansieres og indkøbes inden for rammerne af denne facilitet, stamme fra medlemsstaterne, Moldova, kandidatlandene og kontraherende parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og lande, der til Moldova yder et niveau af støtte svarende til det, der ydes af Unionen, under hensyntagen til størrelsen af deres økonomi, og lande, for hvilke Kommissionen har etableret gensidig adgang til ekstern bistand hos Moldova, medmindre forsyningerne og materialerne ikke kan tilvejebringes på rimelige vilkår i nogen af disse lande.
- (35) Der bør indgås en facilitetsaftale med Moldova med henblik på at fastlægge principperne for det finansielle samarbejde mellem Unionen og Moldova og præcisere de nødvendige mekanismer vedrørende kontrol, tilsyn, overvågning, evaluering, rapportering og revision af EU-finansiering under faciliteten, regler for skatter, told og afgifter og foranstaltninger til at forebygge, opdage, efterforske og korrigere uregelmæssigheder, svig, korruption og interessekonflikter. Der bør derfor også indgås en låneaftale med Moldova med specifikke bestemmelser for forvaltningen og anvendelsen af den finansiering, der ydes i form af lån. Både facilitetsaftalen og låneaftalen bør sendes til Europa-Parlamentet og Rådet [...].
- (36) I facilitetsaftalen bør der fastsættes en forpligtelse for Moldova til i overensstemmelse med Unionens databeskyttelsesprincipper og gældende databeskyttelsesregler at sikre indsamling af og adgang til tilstrækkelige data om personer og enheder, der modtager finansiering, herunder oplysninger om reelt ejerskab, til gennemførelse af reformdagsordenen.

- (37) Gennemførelsen af faciliteten bør understøttes af et sammenhængende og prioriteret sæt målrettede reformer og investeringsrelaterede prioriteter i Moldova (reformdagsordenen), der udgør en ramme for fremme af inklusiv bæredygtig socioøkonomisk vækst, som er klart formuleret og tilpasset Unionens tiltrædelseskrav og de grundlæggende elementer i udvidelsesprocessen. Reformdagsordenen vil fungere som en overordnet ramme for at nå facilitetens mål. Reformdagsordenen bør udarbejdes i tæt samråd med relevante interessenter, herunder arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer, og deres input bør afspejles. Udbetalingen af EU-støtte bør være betinget af, at betalingsbetingelserne overholdes, og at der gøres målelige fremskridt med gennemførelsen af de reformer, der er fastsat i reformdagsordenen, og som er vurderet og formelt godkendt af Kommissionen. Frigivelsen af midler bør struktureres i overensstemmelse hermed og afspejle facilitetens mål.
- (38) Reformdagsordenen bør omfatte målrettede reformforanstaltninger og prioriterede investeringsområder samt betalingsbetingelser i form af målbare kvalitative og kvantitative skridt, der vidner om tilfredsstillende fremskridt eller gennemførelse af disse foranstaltninger, og en tidsplan for gennemførelsen af disse foranstaltninger. Reformdagsordenen bør også indeholde en foreløbig liste over planlagte investeringsprojekter, der efter planen skal gennemføres under investeringsplatformen for naboskabsområdet. Disse skridt bør planlægges til gennemførelse senest den 31. december 2027, selv om den samlede gennemførelse af de foranstaltninger, der er omfattet af disse skridt, bør kunne strække sig ud over 2027, men ikke senere end den 31. december 2028. Reformdagsordenen bør indeholde en redegørelse for det system, som Moldova har indført med henblik på effektivt at forebygge, opdage og korrigere uregelmæssigheder, korruption, herunder korruption på højt plan, svig og interessekonflikter, når midlerne fra faciliteten anvendes, og ordningerne til at forhindre dobbeltfinansiering fra faciliteten og andre EU-programmer samt andre donorer.

- (39) Reformdagsordenen bør indeholde en redegørelse for, hvordan foranstaltningerne forventes at bidrage til klima- og miljømålene og princippet om ikke at gøre væsentlig skade samt den digitale omstilling.
- (40) Foranstaltninger under reformdagsordenen bør bidrage til at forbedre et effektivt system til forvaltning og kontrol af de offentlige finanser, hvidvask af penge, skatteundgåelse, skatteunddragelse, svig og organiseret kriminalitet og til et effektivt system for statsstøttekontrol med det formål at sikre rimelige vilkår for alle virksomheder.
- (41) Reformdagsordenen bør indeholde en beskrivelse af sådanne systemer samt specifikke skridt i forbindelse med kapitel 32 for at støtte Moldova i at bringe sine revisions- og kontrolkrav i overensstemmelse med EU-standarderne. Hvis en anmodning om frigivelse af midler omfatter et skridt i forbindelse med kapitel 32, som omhandlet i artikel 19, stk. 2, vil Kommissionen ikke vedtage en afgørelse om tilladelse til frigivelse af midler, medmindre den vurderer et sådant skridt positivt.
- (42) Facilitetsaftalen bør også omfatte indikatorer til vurdering af fremskridt med opfyldelsen af facilitetens generelle og specifikke mål, der er fastlagt i denne forordning. Disse indikatorer bør være baseret på internationalt aftalte indikatorer. Indikatorerne bør så vidt muligt også være i overensstemmelse med de centrale resultatindikatorer i Kommissionens gennemførelsesafgørelse om godkendelse af reformdagsordenerne for Vestbalkan i henhold til forordning (EU) 2024/1449 og i resultatmålingsrammen for EFSD+. Indikatorerne bør være relevante, accepterede, troværdige, enkle og robuste.

- (43) Kommissionen bør vurdere reformdagsordenen på grundlag af listen over kriterier i denne forordning. For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser til at godkende reformdagsordenen. **Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011.** Kommissionen vil tage behørigt hensyn til Rådets afgørelse 2010/427/EU (11) og EU-Udenrigstjenestens rolle, hvor det er relevant.
- (44) Arbejdsprogrammet som omhandlet i artikel 110, stk. 2, i forordning (EU, Euratom) 2024/2509, der er vedtaget i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i forordning (EU) 2021/947, bør dække de beløb, der finansieres over den finansieringsramme, der er tildelt det geografiske naboskabsprogram i henhold til artikel 6, stk. 2, litra a), i forordning (EU) 2021/947.
- (45) I betragtning af behovet for fleksibilitet i forbindelse med facilitetens gennemførelse bør det være muligt for Moldova at fremsætte en begrundet anmodning til Kommissionen om at ændre gennemførelsesafgørelsen, hvis reformdagsordenen, herunder de relevante betalingsbetingelser, ikke længere kan opfyldes, hverken helt eller delvist, på grund af objektive omstændigheder. Moldova bør kunne fremsætte en begrundet anmodning om ændring af reformdagsordenen, herunder ved at foreslå tilføjelser, hvis det er relevant. Kommissionen bør kunne ændre gennemførelsesafgørelsen.

- (46) I facilitetsaftalen bør der fastsættes en forpligtelse for Moldova til, i overensstemmelse med Unionens databeskyttelsesprincipper og gældende databeskyttelsesregler, at sikre indsamling af og adgang til tilstrækkelige data om personer og enheder, der modtager finansiering, herunder oplysninger om reelt ejerskab, til gennemførelse af reformdagsordenen. Der bør være mulighed for finansiel støtte til reformdagsordenen i form af et lån. I forbindelse med Moldovas finansieringsbehov er det hensigtsmæssigt, at den finansielle bistand tilrettelægges på grundlag af den diversificerede finansieringsstrategi, der er angivet i artikel 224 i forordning (EU, Euratom) 2024/2509 og oprettet som en fælles finansieringsmetode i nævnte forordning, og som forventes at øge likviditeten af Unionens obligationer samt tiltrækningskraften og omkostningseffektiviteten ved Unionens udstedelser.
- (47) Der bør ydes lån til Moldova på meget lempelige vilkår med en løbetid på højst 40 år, idet tilbagebetalingen af hovedstolen ikke påbegyndes før 2034.
- (48) I betragtning af at de finansielle risici, der er forbundet med støtten til Moldova i form af lån under faciliteten, kan sammenlignes med de finansielle risici, der er forbundet med långivningstransaktioner i henhold til forordning (EU) 2021/947, bør hensættelser til finansielle forpligtelser i forbindelse med lån i henhold til nærværende forordning fastsættes til 9 % i overensstemmelse med artikel 214 i forordning (EU, Euratom) 2024/2509, og finansieringen af hensættelserne bør hentes fra den finansieringsramme, der er tildelt det geografiske naboskabsprogram i henhold til artikel 6, stk. 2, litra a), i forordning (EU) 2021/947.
- (49) For at sikre, at Moldova råder over startfinansiering til gennemførelsen af de første reformer, bør landet have adgang til op til 7 % af det samlede beløb, der er afsat under denne facilitet i form af forfinansiering, efter fradrag af supplerende støtte, herunder støtte til civilsamfundsorganisationer og teknisk bistand, hensættelser til lån, i form af forfinansiering, forudsat at der er midler til rådighed, og at forhåndsbetingelserne for støtten under faciliteten er opfyldt.

- (50) Det er vigtigt at sikre både fleksibilitet og programmerbarhed i forbindelse med ydelse af EU-støtte til Moldova. Moldova bør hver sjette måned indgive en behørigt begrundet anmodning om frigivelse af midler senest to måneder efter fristen for den planlagte gennemførelse af de skridt, der er fastsat i Kommissionens gennemførelsesafgørelse om godkendelse af reformdagsordenen. Med henblik herpå bør midler under faciliteten frigives efter en fast halvårlig tidsplan, forudsat at der er midler til rådighed, på grundlag af en anmodning fra Moldova om frigivelse af midler og efter Kommissionens kontrol af, at både de generelle betingelser vedrørende makrofinansiell stabilitet, forsvarlig forvaltning af de offentlige finanser, gennemsigtighed og overvågning af budgettet og de relevante betalingsbetingelser er opfyldt på tilfredsstillende vis. Hvis en betalingsbetingelse ikke er opfyldt ifølge den vejledende tidsplan, der er fastsat i afgørelsen om godkendelse af reformdagsordenen, kan Kommissionen helt eller delvist tilbageholde frigivelsen af de midler, der svarer til denne betingelse, efter en metodologi for delvis betaling. Frigivelsen af de tilsvarende tilbageholdte midler kan finde sted i løbet af det næste vindue for frigivelse af midler og op til 12 måneder efter den oprindelige frist, der er fastsat i den vejledende tidsplan, forudsat at betalingsbetingelserne er opfyldt. I det første gennemførelsesår bør denne frist forlænges til 24 måneder fra den oprindelige negative vurdering.
- (51) Uanset artikel 116, stk. 2 og 5, i finansforordningen bør betalingsfristen for bidrag til statsbudgettet fastsættes fra datoen for meddelelsen af den afgørelse, der tillader udbetaling til Moldova, og Kommissionen bør udelukkes fra at betale morarenter til Moldova.

- (52) Kommissionen bør efter anmodning fra Europa-Parlamentet inden for rammerne af dechargeproceduren fremlægge detaljerede oplysninger om gennemførelsen af Unionens budget under faciliteten, især for så vidt angår gennemførte revisioner, herunder konstaterede svagheder og korrigerende foranstaltninger, der er truffet, og for så vidt angår projekter, der er godkendt under investeringsplatformen for naboskabsområdet, herunder, hvor det er relevant, størrelsen af Moldovas medfinansiering og andre kilder til bidrag, bl.a. fra andre EU-finansieringsinstrumenter.
- (53) Inden for rammerne af Unionens restriktive foranstaltninger, der vedtages på grundlag af artikel 29 i TEU og artikel 215 i TEUF, må ingen pengemidler eller økonomiske ressourcer direkte eller indirekte stilles til rådighed for eller til fordel for de udpegede juridiske personer, enheder eller organer. Sådanne udpegede enheder og enheder, der ejes eller kontrolleres af dem, bør derfor ikke modtage støtte fra faciliteten.
- (54) Moldova bør af hensyn til gennemsigtighed og ansvarlighed offentliggøre data om endelige støttemodtagere, som modtager finansieringsbeløb, der kumulativt over en periode på fire år overstiger 50 000 EUR til gennemførelse af reformer og investeringer under denne facilitet.
- (55) I overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2509 og forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 (13) og Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 (14), (Euratom, EF) nr. 2185/96 (15) og (EU) 2017/1939 (16) skal Unionens finansielle interesser beskyttes ved hjælp af forholdsmæssigt afpassede foranstaltninger, herunder foranstaltninger vedrørende forebyggelse, opdagelse, korrektion og undersøgelse af uregelmæssigheder, svig, korruption, interessekonflikter, dobbeltfinansiering, vedrørende tilbagesøgning af tabte, uberettiget udbetalte eller ukorrekt anvendte midler.
- (56) Navnlig bør Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) i overensstemmelse med forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 og (EU, Euratom) nr. 883/2013 være i stand til at foretage administrative undersøgelser, herunder kontrol og inspektion på stedet, med henblik på at fastslå, om der foreligger svig, korruption eller enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser.

- (57) I overensstemmelse med artikel 129 i forordning (EU, Euratom) 2024/2509 bør Kommissionen, OLAF, Revisionsretten og, hvor det er relevant, Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO), herunder tredjeparter, der er involveret i gennemførelsen af EU-midler, have de nødvendige rettigheder og den fornødne adgang.
- (58) Kommissionen bør sikre, at Unionens finansielle interesser beskyttes effektivt under faciliteten. I betragtning af den mangeårige tradition for finansiell bistand, der er ydet til Moldova, også under indirekte forvaltning, og under hensyntagen til landets gradvise tilpasning til Unionens interne kontrolstandarder og -praksis, bør Kommissionen samtidig i vid udstrækning have tillid til, hvordan Moldovas systemer til intern kontrol og forebyggelse af svig fungerer. Navnlig bør Kommissionen og OLAF og, hvor det er relevant, EPPO uden ophold underrettes om alle formodede tilfælde af uregelmæssigheder, svig, korruption og interessekonflikter, der påvirker gennemførelsen af midler under faciliteten.
- (59) Desuden bør Moldova uden ophold indberette uregelmæssigheder, herunder svig, som har været genstand for en første administrativ eller retslig konstatering, til Kommissionen og holde den underrettet om udviklingen i administrative og retlige procedurer. Med henblik på tilpasning til god praksis i medlemsstaterne bør denne indberetning foretages elektronisk ved brug af det system til indberetning af uregelmæssigheder, som Kommissionen har oprettet.
- (60) Moldova bør oprette et overvågningssystem, der bidrager til en halvårlig rapport om opfyldelsen af betalingsbetingelserne i dens reformdagsorden, der ledsager den halvårlige anmodning om frigivelse af midler. Moldova bør indsamle og give adgang til data og oplysninger, der gør det muligt at forebygge, opdage og korrigere uregelmæssigheder, svig, korruption og interessekonflikter i forbindelse med de foranstaltninger, der støttes af faciliteten.

- (61) Kommissionen bør sikre, at der er indført klare overvågnings- og uafhængige evalueringsmekanismer for at sørge for effektiv ansvarlighed og gennemsigtighed i forbindelse med gennemførelsen af Unionens budget og for at sikre en effektiv vurdering af fremskridtene hen imod opfyldelse af denne forordnings mål.
- (62) Kommissionen bør forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en årlig rapport om de fremskridt, der er gjort med at nå målene i denne forordning.
- (63) Kommissionen bør foretage en evaluering af faciliteten, når den er afsluttet.
- (64) Moldova bør støtte frie, **uafhængige og** pluralistiske medier, der fremmer og øger forståelsen af Unionens værdier og fordelene og forpligtelserne ved et potentielt EU-medlemskab, samtidig med at der tages drastiske skridt til at bekæmpe informationsmanipulation og indblanding fra udenlandske magters side. De bør også sørge for proaktiv, klar og konsekvent information til borgerne, herunder om EU-støtte. Modtagere af EU-midler bør aktivt anerkende EU-midlernes oprindelse og sikre synlighed i overensstemmelse med håndbogen for kommunikation og synlighed i forbindelse med EU's optræden udadtil.
- (65) Implementeringen af faciliteten bør ledsages af udvidet strategisk formidling og offentlighedsdiplomati til fremme af Unionens værdier og bør fremhæve merværdien af EU-støtte, **og hvordan faciliteten gavner Moldovas borgere.**
- (66) Målene for denne forordning kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan snarere nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i TEU. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (67) Denne forordning bør med henblik på rettidigt at stille finansieringsmidler til rådighed for Moldova uden yderligere ophold træde i kraft dagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende –

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

KAPITEL I

Almindelige bestemmelser

Artikel 1

Genstand

1. Ved denne forordning oprettes reform- og vækstfaciliteten for Moldova for perioden 2025-2027 ("faciliteten").
2. Forordningen yder bistand til Moldova til gennemførelse af EU-relaterede reformer, navnlig inklusive og bæredygtige socioøkonomiske reformer og reformer vedrørende de grundlæggende elementer i udvidelsesprocessen, der er i overensstemmelse med Unionens værdier, samt investeringer til gennemførelse af Moldovas reformdagsorden.
3. Reglerne i forordning (EU) 2021/947 finder anvendelse på gennemførelsen af faciliteten, medmindre andet er fastsat i denne forordning.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- 1) "Moldova": Republikken Moldova
- 2) "facilitetsaftale": en aftale, der indgås mellem Kommissionen og Moldova, og som fastlægger principperne for det finansielle samarbejde mellem Moldova og Kommissionen i henhold til denne forordning. Denne ordning udgør en finansieringsaftale som omhandlet i artikel 114, stk. 2, i forordning (EU, Euratom) 2024/2509
- 3) "rammerne for udvidelsespolitikken": de overordnede politiske rammer for implementeringen af denne forordning som formuleret af Det Europæiske Råd og Rådet, omfattende den reviderede udvidelsesmetode, aftaler der etablerer et juridisk bindende forhold til Moldova, i relevant omfang forhandlingsrammerne for tiltrædelsesforhandlinger med kandidatlande, Europa-Parlamentets beslutninger, relevante meddelelser fra Kommissionen, i relevant omfang inklusive meddelelser om retsstatsprincippet, og fælles meddelelser fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik
- 4) "låneaftale": en aftale, der er indgået mellem Unionen og Moldova, og som fastsætter vilkårene for lånestøtten under faciliteten
- 5) "reformdagsorden": en omfattende pakke bestående af et sammenhængende og prioriteret sæt målrettede reformer og prioriterede investeringsområder for Moldova, herunder betalingsbetingelser, der viser tilfredsstillende fremskridt med eller fuld gennemførelse af disse foranstaltninger, og en vejledende tidsplan for gennemførelsen heraf

- 6) "foranstaltninger": reformer og investeringer som fastsat i reformdagsordenen i kapitel III
- 7) "betalingsbetingelser": betingelser for frigivelse af midler i form af observerbare og målelige kvalitative eller kvantitative skridt, som Moldova skal gennemføre, som fastsat i reformdagsordenerne i kapitel III
- 8) "blandingsoperation": en operation, der støttes over EU-budgettet, og som kombinerer ikketilbagebetalingspligtig støtte fra EU-budgettet med tilbagebetalingspligtig støtte fra udviklingsinstitutioner eller andre offentlige finansieringsinstitutioner, inklusive eksportkreditagentur, eller fra kommercielle finansieringsinstitutioner og investorer
- 9) "slutmodtager": en person eller enhed, der modtager finansiering under faciliteten. For den del af finansieringen, der stilles til rådighed som finansiel bistand, vil slutmodtageren være Moldovas statskasse, og for den del af finansieringen, der stilles til rådighed via investeringsplatformen for naboskabsområdet, vil slutmodtageren være den kontrahent eller underkontrahent, der gennemfører investeringsprojektet
- 10) "ikke at gøre væsentlig skade": ikke at støtte eller gennemføre økonomiske aktiviteter, der i væsentlig grad skader miljømål, hvor dette er relevant, som omhandlet i artikel 17 i forordning (EU) 2020/852
- 11) "investeringsplatformen for naboskabsområdet": en af de regionale investeringsplatforme, der er omhandlet i artikel 32 i forordning (EU) 2021/947.

Artikel 3

Facilitetens mål

1. Facilitetens generelle mål er at:
 - a) støtte udvidelsesprocessen ved at fremskynde tilpasningen til Unionens værdier, love, regler, standarder, politikker og retspraksis (den gældende EU-ret) gennem vedtagelse og gennemførelse af reformer med henblik på fremtidigt EU-medlemskab
 - b) støtte Moldovas gradvise integration i Unionens indre marked
 - c) fremskynde den socioøkonomiske konvergens mellem Moldovas økonomi og Unionen
 - d) fremme gode naboskabsforbindelser med **tilgrænsende EU-medlemsstater og andre udvidelsespартnere** og mellemfolkelig kontakt.
2. Facilitetens specifikke mål er at:
 - a) styrke de grundlæggende elementer af udvidelsesprocessen yderligere, herunder retsstatsområdet og grundlæggende rettigheder, de demokratiske institutioners funktion, herunder afpolarisering, offentlig forvaltning og at opfylde de økonomiske kriterier. Dette omfatter fremme af et uafhængigt retsvæsen, styrkelse af sikkerheden og stabiliteten i regionen, styrkelse af bekæmpelsen af svig og alle former for korruption, herunder korruption og nepotisme på højt niveau, organiseret kriminalitet, grænseoverskridende kriminalitet og hvidvask af penge såvel som finansiering af terrorisme, skatteunddragelse, skattesvig, skatteundgåelse, højne overholdelsen af folkeretten, styrke mediernes frihed og uafhængighed samt den akademiske frihed, bekæmpe hadefuld tale, skabe et gunstigt miljø for civilsamfundet, der vil fremme den sociale dialog, fremme ligestilling mellem kønnene, integration af kønsaspektet og styrkelse af kvinders og pigers stilling, ikkeforskelsbehandling og tolerance for at sikre og styrke respekten for rettighederne for personer, der tilhører alle mindretal, herunder nationale mindretal, romaer såvel som lesbiske, bøssers, biseksuelle, transkønnede og interkønnede personers rettigheder

- b) arbejde hen imod fuld tilpasning af Moldova til EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP), herunder Unionens restriktive foranstaltninger
- c) bekæmpe desinformation og udenlandsk informationsmanipulation og indblanding rettet mod Unionen og dens værdier
- ca) hjælpe med at håndtere og afbøde udfordringerne i forbindelse med Ruslands angrebskrig mod Ukraine og forsøgene på at destabilisere Moldova**
- d) arbejde hen imod en harmonisering af visumpolitikken med Unionen
- e) styrke den offentlige forvaltnings effektivitet, opbygge kapacitet og investere i administrativt personale i Moldova, sikre adgang til oplysninger, offentlig kontrol og inddragelse af civilsamfundet i beslutningsprocesserne, støtte gennemsigtighed, ansvarlighed, strukturreformer og god forvaltningspraksis på alle niveauer, herunder hvad angår forvaltningernes beføjelser til at føre tilsyn med og undersøge fordelingen af og adgangen til offentlige midler samt inden for forvaltning af offentlige finanser, offentlige indkøb og statsstøttekontrol, støtte initiativer og organer, der er involveret i at støtte og håndhæve international justits i Moldova
- f) fremskynde Moldovas overgang til en bæredygtig, klimaneutral og inklusiv økonomi, der er i stand til at modstå konkurrencepresset på Unionens indre marked, og til et stabilt investeringsklima og reducere landets strategiske afhængighedsforhold
- g) fremme Moldovas økonomiske integration i Unionens indre marked, navnlig gennem øget handel og investering samt modstandsdygtige værdikæder
- h) støtte øget integration med EU's indre marked gennem bedre og bæredygtig konnektivitet i overensstemmelse med de transeuropæiske net og styrke regionalt gode naboskabsforbindelser samt mellemfolkelige forbindelser

- i) fremskynde inklusiv og bæredygtig grøn omstilling til klimaneutralitet senest i 2050 i overensstemmelse med Parisaftalen og den grønne pagt for alle økonomiske sektorer, navnlig **landbrug og energi**, herunder omstillingen til en dekarboniseret, klimaneutral, klimarobust og cirkulær økonomi, samtidig med at det sikres, at alle investeringer efterlever princippet om ikke at gøre væsentlig skade
- j) fremme den digitale omstilling og digitale færdigheder som en katalysator for bæredygtig udvikling og inklusiv vækst
- k) fremme innovation, forskning og samarbejde mellem akademiske institutioner og industrien til støtte for den grønne og den digitale omstilling med særlig vægt på lokalt baserede mikro-, små og mellemstore og nystartede virksomheder
- l) fremme kvalitetssikret uddannelse, læring, om- og opkvalificering på alle niveauer med særligt fokus på unge, herunder modvirkning af ungdomsarbejdsløshed, forebyggelse af hjerneflugt og støtte til sårbare samfund, herunder flygtninge, og beskæftigelsespolitikker, herunder arbejdstagerrettigheder, i overensstemmelse med den europæiske søjle for sociale rettigheder og bekæmpelse af fattigdom.

Artikel 4

Generelle principper

1. Støtte fra faciliteten forvaltes af Kommissionen på en måde, der er i overensstemmelse med de centrale principper og mål for økonomiske reformer, der er fastsat i associeringsaftalen mellem EU og Moldova og EU's udvidelsespolitik.
2. Samarbejdet under faciliteten bygger på de eksisterende behov og fremmer alle former for principper om udviklingseffektivitet, nemlig Moldovas ejerskab af udviklingsprioriteter, fokus på klare betingelser og håndgribelige resultater, inklusive partnerskaber og gode naboskabsforbindelser, gennemsigtighed og gensidig ansvarlighed. Samarbejdet baseres på en virkningsfuld og effektiv allokering og anvendelse af ressourcer.

3. Tilvejebringelse af makrofinansiel støtte er ikke omfattet af denne facilitets anvendelsesområde.
4. Støtte fra faciliteten supplerer og er komplementær til støtte, der ydes under andre EU-programmer og -instrumenter. Aktiviteter, der er berettiget til støtte i henhold til denne forordning, kan modtage støtte fra andre EU-programmer og -instrumenter, forudsat at denne støtte ikke dækker de samme omkostninger, og at der etableres passende tilsyn og budgetkontrol. Kommissionen sikrer komplementariteten og synergien mellem faciliteten og andre EU-programmer med henblik på at undgå bistandsoverlapning og dobbeltfinansiering.
5. For at fremme komplementariteten, sammenhængen og effektiviteten af deres tiltag samarbejder Kommissionen og medlemsstaterne og bestræber sig på at undgå overlapning og tilsikre synergi mellem bistand i henhold til denne forordning og andre former for bistand fra Unionen, medlemsstaterne, tredjelande, multilaterale og regionale organisationer og enheder såsom internationale organisationer og de relevante internationale finansielle institutioner, agenturer og donorer uden for Unionen, herunder integrerede finansielle pakker bestående af både eksport- og udviklingsfinansiering, i overensstemmelse med de fastlagte principper for styrkelse af den operationelle koordinering inden for ekstern bistand, herunder gennem øget koordinering med medlemsstaterne på lokalt plan. En sådan koordinering på lokalt plan omfatter regelmæssige og rettidige høringer og hyppig udveksling af oplysninger under hele facilitetens gennemførelse.

6. Facilitetens aktiviteter skal fremme og integrere aspekterne vedrørende demokrati, menneskerettigheder og ligestilling mellem kønnene, udvirke gradvis tilpasning til Unionens sociale, klimapolitiske og miljømæssige standarder, almindeliggøre modvirkning af og tilpasning til klimaændringer, hvor det er relevant, katastroferisikoreduktion, miljøbeskyttelse og bevaring af biodiversitet, herunder, hvor det er hensigtsmæssigt, miljøkonsekvensanalyser, og støtte fremskridt hen imod verdensmålene for bæredygtig udvikling, fremme integrerede foranstaltninger, der kan skabe sidegevinster, og opfylde flere mål på en sammenhængende måde. Disse aktiviteter skal forhindre strandede aktiver og styres af princippet om "ikke at gøre væsentlig skade" og om "ikke at lade nogen i stikken" samt af den tilgang til integration af bæredygtighed, der ligger til grund for den europæiske grønne pagt. Mindst 37 % af den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte, herunder hensættelser, til investeringsprojekter, der er godkendt under investeringsplatformen for naboskabsområdet, bør tage hensyn til klimamålene.
7. Moldova og Kommissionen sikrer, at ligestilling, kønsmainstreaming og integrationen af et kønsperspektiv tages i betragtning og fremmes under hele udarbejdelsen af reformdagsordenen og facilitetens gennemførelse. Moldova og Kommissionen træffer passende foranstaltninger til at forhindre enhver form for forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering. Kommissionen aflægger rapport om disse foranstaltninger i forbindelse med sin regelmæssige rapportering i henhold til kønshandlingsplanerne.
8. Faciliteten støtter ikke aktiviteter eller foranstaltninger, der er uforenelige med Moldovas nationale energi- og klimaplaner, deres nationalt bestemte bidrag i henhold til Parisaftalen og ambitionen om at opnå klimaneutralitet senest i 2050, eller som fremmer investeringer i fossile brændstoffer, eller som har betydelige negative virkninger på miljøet, klimaet eller biodiversiteten, **medmindre sådanne aktiviteter eller foranstaltninger er strengt nødvendige for at nå facilitetens mål, navnlig artikel 3, stk. 2, litra c). De bør, hvis det er relevant, ledsages af passende foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt udligne disse skadelige virkninger.**

9. Kommissionen bestræber sig i overensstemmelse med princippet om inklusivt partnerskab i hensigtsmæssigt omfang på at sikre demokratisk kontrol ved, at Moldovas regering hører parlamentet såvel som relevante interessenter, herunder lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet, herunder sårbare grupper, flygtninge og alle mindretal og samfundsgrupper alt efter relevans, så disse alle kan deltage i udformningen og gennemførelsen af aktiviteter, der er berettiget til støtte fra faciliteten, og i de tilknyttede overvågnings-, kontrol- og evalueringsprocesser alt efter relevans. Det skal ved høringen tilstræbes at repræsentere pluralismen i Moldovas samfund.
10. Kommissionen sikrer i tæt samarbejde med medlemsstaterne og Moldova gennemførelsen af Unionens forpligtelser til øget gennemsigtighed og ansvarlighed i forbindelse med ydelse af støtte, herunder ved at fremme gennemførelse og styrkelse af interne kontrolsystemer og politikker for bekæmpelse af svig. Kommissionen gør oplysninger om omfanget og tildelingen af støtte offentligt tilgængelige via den resultattavle, der er omhandlet i artikel 24. Moldova offentliggør ajourførte data om slutmodtagere, der modtager EU-midler til gennemførelse af reformer og investeringer under denne facilitet, som beskrevet i artikel 20.

Artikel 5

Forudsætninger for EU-støtte

1. Forudsætningerne for støtten under faciliteten er, at Moldova opretholder og respekterer virkningsfulde demokratiske mekanismer, herunder et parlamentarisk flerpartisystem, frie og retfærdige valg, **frie, uafhængige og** pluralistiske medier, et uafhængigt retsvæsen, retsstatsprincippet og garanti for overholdelsen af alle menneskerettighedsforpligtelser, herunder rettigheder for personer tilhørende mindretal

2. Kommissionen overvåger, at forhåndsbetingelserne i stk. 1 er opfyldt, inden der frigives midler, herunder forfinansiering, fra faciliteten til Moldova og i hele den periode, hvor støtten ydes under faciliteten, under behørig hensyntagen til rammerne for udvidelsespolitikken. Kommissionen tager i overvågningsprocessen også hensyn til de relevante henstillinger fra internationale organer såsom Europarådet og dets Venedigkommission eller Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder under Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE).
3. **Hvis Kommissionen verificerer, at forhåndsbetingelserne i stk.1 ikke er opfyldt, vil** Kommissionen [...] vedtage en afgørelse, hvori det konkluderes, at nogle af de forhåndsbetingelser, der er fastsat i denne artikels stk. 1, ikke er opfyldt, og kan navnlig tilbageholde frigivelsen af de midler, der er omhandlet i artikel 19, uanset om betalingsbetingelserne i artikel 10, er opfyldt eller ej, **og underretter Rådet om sin afgørelse.**

KAPITEL II

Finansiering og gennemførelse

Artikel 6

Gennemførelse

1. Faciliteten støttes med midler fra instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa på 420 mio. EUR og et maksimalt beløb på 1 500 mio. EUR i lån. Lånebeløbet udgør ikke en del af beløbet for garantien for foranstaltninger udadtil, jf. artikel 31, stk. 4, i forordning (EU) 2021/947.
2. Den ikketilbagebetalingspligtige støtte finansieres for perioden fra den 1. januar 2025 til den 31. december 2027 over den finansieringsramme, der er afsat til det geografiske naboskabsprogram i henhold til artikel 6, stk. 2, litra a), i forordning (EU) 2021/947. Det skal dække den hensættelse til lån på 135 mio. EUR, støtte fra Unionen til projekter, der er godkendt under investeringsplatformen for naboskabsområdet, jf. artikel 18, stk. 2, og supplerende støtte, herunder støtte til civilsamfundsorganisationer og teknisk bistand. Denne finansiering gennemføres i overensstemmelse med forordning (EU) 2021/947.

Afgørelser om frigivelse som omhandlet i artikel 19, stk. 3, af støtte i form af lån vedtages i perioden fra den 1. januar 2025 til den 30. juni 2029.

3. Frigivelsen af Unionens bistand forvaltes af Kommissionen på en måde, der er i overensstemmelse med de centrale principper og mål for reformer, der er fastsat i reformdagsordenen. Alle midler, med undtagelse af den supplerende støtte, der er omhandlet i stk. 2, og de midler, der er omhandlet i stk. 5, stilles til rådighed i halvårlige rater på grundlag af gennemførelsen af de nødvendige reformer inden for de angivne tidsfrister som aftalt i reformdagsordenen og fastsat i Kommissionens gennemførelsesafgørelse.

4. Moldova stiller mindst 25 % af den lånekomponent, der frigives til Moldova, til rådighed for investeringsprojekter, der er godkendt under investeringsplatformen for naboskabsområdet, som er en af de regionale investeringsplatforme, der er omhandlet i artikel 32 i forordning (EU) 2021/947. Facilitetsaftalen, jf. artikel 8, skal indeholde en detaljeret beskrivelse af denne forpligtelse samt de nærmere regler og principper for gennemførelsen. Manglende overholdelse af denne forpligtelse medfører suspension af yderligere transaktioner under denne facilitet og inddrivelse af de pågældende beløb fra Moldova, jf. artikel 19.
5. Et beløb på op til 1 % af den ikketilbagebetalingspligtige støtte, der er omhandlet i stk. 2, kan anvendes til teknisk og administrativ bistand i forbindelse med gennemførelsen af faciliteten, såsom forberedende foranstaltninger, overvågnings-, kontrol-, revisions- og evalueringsaktiviteter, som er nødvendige for forvaltningen af faciliteten og opfyldelsen af dens mål, navnlig undersøgelser, ekspertmøder, uddannelse, høringer af Moldovas myndigheder, konferencer, høring af interessenter, herunder lokale og regionale myndigheder og civilsamfundsorganisationer, informations- og kommunikationstiltag, herunder inkluderende outreachaktiviteter og intern kommunikation om Unionens politiske prioriteter, for så vidt som de vedrører målene for denne forordning, udgifter i forbindelse med IT-netværk med fokus på behandling og udveksling af oplysninger, institutionelle IT-værktøjer samt alle andre udgifter i hovedsædet og i Unionens delegation til den administrative og koordinerende støtte, der er påkrævet til faciliteten. Endelig kan udgifterne også dække omkostninger til at støtte gennemsigtighed og andre støtteaktiviteter såsom kvalitetskontrol og overvågning af projekter eller programmer på stedet og omkostninger til peerrådgivning og eksperter til vurdering og gennemførelse af reformer og investeringer.

Artikel 7

Regler om støtteberettigelse for personer og enheder, om forsyningers og materials oprindelse og om begrænsninger i henhold til faciliteten

1. Uanset artikel 28 i forordning (EU) 2021/947 skal deltagelse i udbuds- og tilskudstildelingsprocedurer med henblik på aktiviteter, der finansieres inden for rammerne af faciliteten, være åben for internationale og regionale organisationer og for alle fysiske personer, som er statsborgere i, eller juridiske personer, som reelt er etableret i:
 - a) medlemsstaterne, Moldova, kandidatlandene og kontraherende parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde
 - b) lande, der til Moldova yder et niveau af støtte, som svarer til det, der ydes af Unionen, under hensyntagen til størrelsen af deres økonomi, og for hvilke Kommissionen har fastlagt gensidig adgang til ekstern bistand i Moldova.
2. Den gensidige adgang, der er omhandlet i stk. 1, litra b), kan gives for en begrænset periode på mindst et år, når et land indrømmer enheder fra Unionen og fra lande, der er støtteberettigede under faciliteten, støtteberettigelse på lige vilkår.

Kommissionen træffer **ved hjælp af gennemførelsesretsakter** afgørelse om gensidig adgang efter høring af Moldova. **Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 27.**
3. Alle leverancer og materialer, der finansieres og indkøbes under denne facilitet, skal have oprindelse i et af de lande, der er omhandlet i stk. 1, litra a) og b), medmindre leverancerne og materialerne ikke kan tilvejebringes på rimelige vilkår i nogen af disse lande. Desuden finder reglerne om begrænsninger i stk. 6 anvendelse.

4. Reglerne for støtteberettigelse i henhold til denne artikel anvendes ikke på og skaber ikke statsborgerskabsbegrænsninger for fysiske personer, der er beskæftiget eller på anden måde lovligt ansat af en støtteberettiget leverandør eller, hvor det er relevant, underleverandør, medmindre nationalitetsrestriktionerne er baseret på reglerne i stk. 6.
5. For foranstaltninger, der medfinansieres af en enhed eller gennemføres ved direkte eller indirekte forvaltning med enheder som omhandlet i artikel 62, stk. 1, første afsnit, litra c), i forordning (EU, Euratom) 2024/2509, finder disse enheders regler også anvendelse ud over de regler, der er fastsat i denne artikel, herunder, hvor det er relevant, de restriktioner, der er fastsat i nærværende artikels stk. 6, og som er behørigt afspejlet i de finansieringsaftaler og kontraktlige dokumenter, der er undertegnet med disse enheder.
6. Reglerne for støtteberettigelse og oprindelsen af de leverancer og materialer, der er omhandlet i stk. 1 og 3, og nationaliteten af de fysiske personer, der er omhandlet i stk. 4, kan begrænses med hensyn til nationalitet, geografisk placering eller art af de retlige enheder, der deltager i tildelingsprocedurerne, samt med hensyn til leverancers og materials geografiske oprindelse i tilfælde, hvor:
- a) sådanne begrænsninger er nødvendige på grund af aktivitetens eller den specifikke tildelingsprocedures særlige karakter eller formål, eller hvis disse begrænsninger er nødvendige for en effektiv gennemførelse af foranstaltningen
 - b) aktiviteten eller de specifikke tildelingsprocedurer påvirker sikkerheden eller den offentlige orden, navnlig vedrørende Unionens, dens medlemsstaters eller Moldovas strategiske aktiver og interesser, herunder sikkerheden, modstandsdygtigheden og beskyttelsen af den digitale infrastrukturens integritet, herunder 5G-netinfrastruktur, kommunikations- og informationssystemer og tilknyttede forsyningskæder.

7. Tilbudsgivere og kandidater fra lande, der ikke er støtteberettigede, kan accepteres som støtteberettigede i hastetilfælde, eller hvis tjenester ikke er tilgængelige på de pågældende landes eller territoriers markeder, eller i andre behørigt begrundede tilfælde, hvor anvendelse af reglerne om støtteberettigelse ville gøre det umuligt eller yderst vanskeligt at gennemføre en aktivitet.
8. Inden for rammerne af Unionens restriktive foranstaltninger, der vedtages på grundlag af artikel 29 i TEU og artikel 215 i TEUF, må ingen pengemidler eller økonomiske ressourcer direkte eller indirekte stilles til rådighed for eller til fordel for juridiske personer, enheder eller organer, der er omfattet af restriktive EU-foranstaltninger. Sådanne personer og enheder samt enheder, der ejes eller kontrolleres af dem, må ikke støttes af faciliteten, hverken direkte eller indirekte, herunder som indirekte ejere, underkontrahenter i forsyningskæden eller endelige støttemodtagere.

Artikel 8

Facilitetsaftale

1. Kommissionen indgår en facilitetsaftale med Moldova om gennemførelsen af denne forordning, med angivelse af forpligtelserne og betalingsbetingelserne for udbetaling af finansieringen.
2. Rammeaftalen suppleres af en låneaftale i overensstemmelse med artikel 15, der fastsætter specifikke bestemmelser for forvaltningen og anvendelsen af finansiering i form af et lån. Facilitetsaftalen, herunder eventuel tilhørende dokumentation, stilles [...] til rådighed for Europa-Parlamentet og Rådet samtidigt og straks.
3. Der ydes først finansiering til Moldova, efter at facilitetsaftalen og låneaftalen er trådt i kraft.

4. Facilitetsaftalen og den låneaf tale, der er indgået med Moldova, skal sikre, at forpligtelserne i artikel 129 i forordning (EU, Euratom) 2024/2509 opfyldes.
5. I facilitetsaftalen fastsættes de nødvendige detaljerede bestemmelser vedrørende:
 - a) Moldovas tilsagn om at gøre afgørende fremskridt hen imod solide retslige rammer for bekæmpelse af svig og opstilling af mere effektive kontrolsystemer, herunder hensigtsmæssige mekanismer til beskyttelse af whistleblowere og hensigtsmæssige mekanismer og foranstaltninger til virkningsfuldt at forhindre, afdække og korrigere uregelmæssigheder, svig, korruption og interessekonflikter såvel som til at styrke bekæmpelsen af hvidvask af penge, organiseret kriminalitet, misbrug af offentlige midler, finansiering af terrorisme, skatteundgåelse, skattesvig og skatteunddragelse og andre illegale aktiviteter, der berører midler tilvejebragt under faciliteten
 - b) reglerne om frigivelse, tilbageholdelse og nedsættelse af midler i overensstemmelse med artikel 19
 - c) de nærmere regler for og Moldovas forpligtelse til at stille en del af det samlede lånebeløb til rådighed for projekter, der er godkendt under investeringsplatformen for naboskabsområdet, jf. artikel 6, stk. 4
 - d) de aktiviteter, der vedrører forvaltning, kontrol, tilsyn, overvågning, evaluering, rapportering og revision samt systemgennemgange, undersøgelser, foranstaltninger til bekæmpelse af svig og samarbejde
 - e) reglerne om rapportering til Kommissionen om, hvorvidt og hvordan betalingsbetingelserne i artikel 10 er opfyldt
 - f) reglerne om skatter, told og afgifter i overensstemmelse med artikel 27, stk. 9 og 10, i forordning (EU) 2021/947

- g) de foranstaltninger, der virkningsfuldt skal forebygge, opdage og korrigere uregelmæssigheder, svig, korruption og interessekonflikter og forpligtelsen påhvilende personer eller enheder, der implementerer EU-midler i henhold til forordningen, til at underrette Kommissionen, OLAF og, hvis det er relevant, EPPO om formodede eller faktiske tilfælde af uregelmæssigheder, svig, korruption, interessekonflikter, og andre ulovlige aktiviteter, der berører midler tildelt under faciliteten, og opfølgningen herpå
- h) de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 21 og 22, herunder præcise regler og en tidsplan for Moldovas indsamling af data og for Kommissionens, OLAF's, Revisionsrettens og, hvor det er relevant, EPPO's adgang hertil
- i) en procedure, der skal sikre, at anmodninger om lånestøtte falder ind under det disponible lånebeløb i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1
- j) Kommissionens ret til at reducere den støtte, der ydes i henhold til forordningen, forholdsmæssigt og til at inddrive ethvert beløb, jf. artikel 6, stk. 1, der er brugt til at nå forordningens mål, eller til at anmode om førtidig tilbagebetaling af lånet i tilfælde af uregelmæssigheder, svig, korruption og interessekonflikter, der skader Unionens finansielle interesser, og som ikke er blevet korrigeret af Moldova, i tilfælde af at kvalitative eller kvantitative skridt ophæves, eller i tilfælde af en alvorlig misligholdelse af en forpligtelse, der følger af facilitetsaftalen
- k) regler og nærmere bestemmelser for Moldovas rapportering med henblik på at overvåge gennemførelsen af faciliteten og vurdere, om målene i artikel 3 er nået
- l) Moldovas forpligtelse til elektronisk at fremsende de data, der er omhandlet i artikel 20, til Kommissionen.

KAPITEL III

Reformdagsorden

Artikel 9

Forelæggelse af reformdagsordenen

1. For at modtage støtte i henhold til denne forordning forelægger Moldova Kommissionen en reformdagsorden for 2025-2027 baseret på de centrale principper og mål for socioøkonomiske og grundlæggende reformer, der er fastsat i associeringsaftalen mellem EU og Moldova, som er aftalt inden for den europæiske naboskabspolitik og rammerne for udvidelsespolitikken.
2. Reformdagsordenen skal opstille de overordnede rammer for indfrielsen af de generelle og specifikke mål, der er fastsat i artikel 3, idet de skal fastsætte de reformer, som Moldova skal gennemføre, samt investeringsområder. Reformdagsordenerne omfatter foranstaltninger til gennemførelse af reformer gennem en omfattende og sammenhængende pakke. Reformdagsordenerne skal, for så vidt angår de grundlæggende principper for udvidelsesprocessen, herunder retsstatsprincippet, bekæmpelse af korruption, herunder korruption på højt niveau, grundlæggende rettigheder og ytringsfrihed, afspejle vurderingerne i rammerne for udvidelsespolitikken.
3. Reformdagsordenerne skal være i overensstemmelse med de seneste makroøkonomiske og finanspolitiske rammer, der er forelagt Kommissionen i forbindelse med den økonomiske og finansielle dialog med EU.
4. Reformdagsordenen skal være i overensstemmelse med og støtte de reformprioriteter, der er fastlagt i forbindelse med Moldovas tiltrædelsesvej, og i andre relevante dokumenter, det nationalt bestemte bidrag i henhold til Parisaftalen og ambitionen om at opnå klimaneutralitet senest i 2050.

5. Reformdagsordenen overholder de generelle principper i artikel 4.
6. Reformdagsordenen udarbejdes på en inklusiv og gennemsigtig måde i samråd med arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer.
7. Kommissionen opfordrer Moldova til at forelægge sin reformdagsorden senest tre måneder efter denne forordnings ikrafttræden. Kommissionen fremsender Moldovas reformdagsorden til Europa-Parlamentet og Rådet, så snart den er modtaget.

Artikel 10

Principper for finansiering inden for rammerne af reformdagsordenen

8. Forordningen indfører incitamenter til gennemførelse af reformdagsordenen ved at fastsætte betalingsbetingelserne for frigivelsen af midler. Disse betalingsbetingelser finder anvendelse på midler i henhold til artikel 6, stk. 1, med undtagelse af supplerende støtte, herunder støtte til civilsamfundsorganisationer og teknisk bistand. Disse betalingsbetingelser skal tage form af målbare kvalitative eller kvantitative skridt. Sådanne skridt skal afspejle fremskridtene med specifikke socioøkonomiske reformer og med de grundlæggende elementer i udvidelsesprocessen knyttet til opfyldelsen af facilitetens forskellige mål som fastsat i artikel 3, i overensstemmelse med rammerne for udvidelsespolitikken.
9. Opfyldelsen af disse betalingsbetingelser udløser hel eller delvis frigivelse af midler afhængigt af gennemførelsesgraden.

10. Makrofinansiel stabilitet, forsvarlig forvaltning af de offentlige finanser, gennemsigtighed og tilsyn med budgettet er generelle betingelser for betalinger, der skal være opfyldt i forbindelse med enhver frigivelse af midler.

[...]

Artikel 11

Reformdagsordenens indhold

1. Reformdagsordenen indeholder navnlig følgende elementer, som skal være begrundede og underbyggede:
- a) foranstaltninger, der på en sammenhængende, omfattende og tilstrækkeligt afbalanceret måde tager sigte på at nå målene i artikel 3, herunder strukturreformer, investeringer og foranstaltninger til at sikre overholdelse af de i artikel 5 omhandlede forhåndsbetingelser, hvis det er relevant
 - b) en redegørelse for, hvordan foranstaltningerne er i overensstemmelse med de generelle principper, der er omhandlet i artikel 4, samt de krav, strategier, planer og programmer, der er omhandlet i artikel 4 og 10
 - c) en redegørelse for, hvordan foranstaltningerne forventes yderligere at styrke de grundlæggende elementer i udvidelsesprocessen, jf. artikel 3, stk. 2, litra n), herunder retsstatsprincippet, grundlæggende rettigheder og bekæmpelse af korruption
 - d) en vejledende liste over investeringsprojekter og -programmer, der er beregnet til drøftelse og godkendelse under NIP, herunder de respektive samlede investeringer og forventede tidsplaner for gennemførelse

- e) en redegørelse for, i hvilket omfang foranstaltningerne forventes at bidrage til klima- og miljømålene, og for deres overensstemmelse med princippet om ikke at gøre væsentlig skade
- f) en redegørelse for, i hvilket omfang foranstaltningerne forventes at bidrage til digital omstilling
- g) en redegørelse for, i hvilket omfang foranstaltningerne forventes at bidrage til uddannelses-, beskæftigelses- og socialpolitiske mål
- h) en redegørelse for, i hvilket omfang foranstaltningerne forventes at bidrage til ligestilling, styrkelse af kvinders og pigers stilling og status og fremme af kvinders og pigers rettigheder
- i) for så vidt angår reformer og investeringer: en vejledende tidsplan og de planlagte betalingsbetingelser for frigivelsen af midler i form af målbare kvalitative og kvantitative skridt, der planlægges gennemført senest den 31. december 2027
- j) en redegørelse for, hvordan foranstaltningerne forventes at bidrage til en gradvis og vedvarende tilpasning til FUSP, herunder Unionens restriktive foranstaltninger
- ja) en redegørelse for, hvordan foranstaltningerne forventes at opbygge kapacitet og investeringer i administrativt personale i Moldova**
- k) de ordninger, der skal sikre Moldovas effektive overvågning, rapportering og evaluering af reformdagsordenen, herunder de foreslåede målbare kvalitative og kvantitative skridt og de relevante indikatorer i stk. 2

- l) en redegørelse for det system, som Moldova har indført med henblik på effektivt at forebygge, opdage og korrigere uregelmæssigheder, svig, korruption, herunder korruption på højt niveau, og interessekonflikter samt håndhæve reglerne for statsstøttekontrol og de foreslåede foranstaltninger til at afhjælpe eksisterende mangler i de første år af reformdagsordenens gennemførelse
 - m) med henblik på forberedelsen af og, hvor de foreligger, gennemførelsen af reformdagsordenen, en sammenfatning af den høringsproces, der er gennemført i overensstemmelse med Moldovas retlige rammer af relevante interessenter, herunder Moldovas parlament, lokale og regionale repræsentative organer og myndigheder, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer, og hvordan disse interessenters input er afspejlet i reformdagsordenen
 - n) en kommunikations- og synlighedsplan for reformdagsordenen rettet mod Moldovas lokale målgrupper
 - o) andre relevante oplysninger.
2. Reformdagsordenen er resultatbaseret og omfatter indikatorer til vurdering af fremskridt med opfyldelsen af de generelle og specifikke mål, jf. artikel 3. Disse indikatorer baseres, hvor det er hensigtsmæssigt og relevant, på internationalt aftalte indikatorer og indikatorer, der allerede foreligger i forbindelse med Moldovas politikker. Indikatorerne skal så vidt muligt også være i overensstemmelse med de centrale resultatindikatorer i Kommissionens gennemførelsesafgørelse om godkendelse af reformdagsordenerne for Vestbalkan i henhold til forordning (EU) 2024/1449 og i resultatmålingsrammen for EFSD+.

Artikel 12

Kommissionens vurdering af reformdagsordenen

1. Kommissionen vurderer uden unødigt ophold, hvorvidt Moldovas reformdagsorden er relevant, fuldstændig og hensigtsmæssig, eller, hvis det er relevant, enhver ændring af denne dagsorden. Når Kommissionen foretager sin vurdering, handler den i tæt samarbejde med Moldova og kan fremsætte bemærkninger, anmode om yderligere oplysninger eller pålægge Moldova at revurdere eller ændre reformdagsordenen.
2. For så vidt angår målet i denne forordnings artikel 11, stk. 1, litra j), tager Kommissionen i overensstemmelse med afgørelse 2010/427/EU behørigt hensyn til EU-Udenrigstjenestens rolle og bidrag.
3. Ved vurderingen af reformdagsordenen tager Kommissionen hensyn til relevante tilgængelige analytiske oplysninger om Moldova, herunder den makroøkonomiske situation og gældsholdbarheden, den begrundelse og de elementer, som Moldova har fremlagt, jf. artikel 13, **konsekvenserne af Ruslands angrebskrig mod Ukraine og forsøgene på at destabilisere Moldova** samt alle andre relevante oplysninger såsom de oplysninger, der er anført i artikel 11.
4. I sin vurdering tager Kommissionen navnlig hensyn til følgende kriterier:
 - a) om reformdagsordenen udgør en relevant, omfattende, sammenhængende og tilstrækkeligt afbalanceret reaktion på målene i artikel 3 og de elementer, som er omhandlet i artikel 11
 - b) om reformdagsordenen og dens foranstaltninger er i overensstemmelse med de principper, strategier, planer og programmer, der er omhandlet i artikel 4 og 11

- c) om reformdagsordenen kan forventes at fremskynde de fremskridt, der skal gøres for at bygge bro over den socioøkonomiske kløft mellem Moldova og Unionen, og dermed at forbedre den økonomiske, sociale og miljømæssige udvikling og støtte konvergens hen imod Unionens standarder, mindske uligheder og styrke den sociale samhørighed
- d) om reformdagsordenen kan forventes yderligere at styrke de grundlæggende elementer i udvidelsesprocessen som omhandlet i artikel 3, stk. 2, litra a)
- e) om reformdagsordenen kan forventes at fremskynde Moldovas omstilling til bæredygtige, klimaneutrale, klimarobuste og inklusive økonomi ved at forbedre den regionale konnektivitet, gøre fremskridt med hensyn til den dobbelte grønne og digitale omstilling, herunder biodiversitet, mindske strategiske afhængigheder og fremme forskning og innovation, uddannelse, erhvervsuddannelse, beskæftigelse og færdigheder og arbejdsmarkedet mere generelt, med særligt fokus på de unge
- f) om de foranstaltninger, der er inkluderet i reformdagsordenen, er forenelige med principperne om ikke at gøre væsentlig skade og om ikke at lade nogen i stikken
- g) om reformdagsordenen på passende vis tager højde for potentielle risici i overensstemmelse med forhåndsbetingelser og betalingsbetingelser
- h) om de betalingsbetingelser, som Moldova har foreslået, er hensigtsmæssige og ambitiøse, i overensstemmelse med rammerne for udvidelsespolitikken og tilstrækkeligt meningsfulde og klare til at muliggøre den tilhørende frigivelse af midler, hvis de opfyldes, samt om de foreslåede rapporteringsindikatorer er hensigtsmæssige og tilstrækkelige til at overvåge og rapportere om de fremskridt, der gøres hen imod de overordnede mål

- i) om de ordninger, som Moldova har foreslået, forventes effektivt at forebygge, opdage og korrigere uregelmæssigheder, svig, korruption og interessekonflikter, organiseret kriminalitet og hvidvask af penge samt effektivt at efterforske og retsforfølge strafbare handlinger, der påvirker midlerne under faciliteten
 - j) om reformdagsordenen reelt afspejler de relevante interessenters input, herunder Moldovas parlament, **retligt anerkendte** lokale og regionale repræsentative organer og myndigheder, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer.
5. Med henblik på vurderingen af reformdagsordenen, som forelægges af Moldova, kan Kommissionen bistås af uafhængige eksperter.

Artikel 13

Kommissionens gennemførelsesafgørelse

1. 1. I tilfælde af en positiv vurdering godkender Kommissionen ved hjælp af en gennemførelsesafgørelse den reformdagsorden, som Moldova har forelagt i overensstemmelse med artikel 12, eller, hvor det er relevant, den ændrede dagsorden, der er forelagt i overensstemmelse med artikel 14. [...] **Denne gennemførelsesafgørelse vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 27.**
2. Kommissionens gennemførelsesafgørelse, der er omhandlet i stk. 1, fastsætter de reformer, som Moldova skal gennemføre, de investeringsområder, der skal støttes, og de betalingsbetingelser, der følger af reformdagsordenen, herunder tidsplanen.

3. Kommissionens gennemførelsesafgørelse, der er omhandlet i stk. 1, fastsætter også:
- a) det vejledende beløb for de samlede midler, der er til rådighed for Moldova forudsat, at landet opfylder betalingsbetingelserne, som omhandlet i artikel 10, stk. 1, og de planlagte rater, der skal frigives, herunder forfinansiering, struktureret i overensstemmelse med artikel 11, når Moldova har opnået en tilfredsstillende opfyldelse af de relevante betalingsbetingelser i form af de kvalitative og kvantitative skridt, der er identificeret i forbindelse med gennemførelsen af reformdagsordenen
 - b) fordelingen på finansieringstrancher mellem lånestøtte og ikketilbagebetalingspligtig støtte
 - c) den frist, inden for hvilken de endelige betalingsbetingelser for reformerne skal være opfyldt
 - d) ordningerne og tidsplanen for overvågning, rapportering og gennemførelse af reformdagsordenen, herunder, hvor det er hensigtsmæssigt, gennem demokratisk kontrol som omhandlet i artikel 4, samt, hvor det er relevant, de foranstaltninger, der er nødvendige for at overholde artikel 23
 - e) de indikatorer, der er omhandlet i artikel 11, stk. 2, til vurdering af fremskridt hen imod opfyldelsen af de generelle og specifikke mål, der er anført i artikel 3.

Artikel 14

Ændringer af reformdagsordenen

1. Hvis Moldova på grund af objektive omstændigheder ikke længere kan opfylde reformdagsordenen enten helt eller delvist, herunder de relevante betalingsbetingelser, kan Moldova foreslå en ændret reformdagsorden. I så fald kan Moldova fremsætte en begrundet anmodning til Kommissionen om at ændre den gennemførelsesafgørelse, der er nævnt i artikel 13, stk. 1.

2. Kommissionen kan ændre gennemførelsesafgørelsen, navnlig for at tage hensyn til en ændring af de disponible beløb, i overensstemmelse med principperne i artikel 19 **efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 27.**
3. Hvis Kommissionen finder, at de af Moldova anførte grunde berettiger en ændring af reformdagsordenen, vurderer Kommissionen den ændrede reformdagsorden i overensstemmelse med artikel 12 og kan uden unødigt ophold ændre den gennemførelsesafgørelse, der er omhandlet i artikel 13, stk. 1, **efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 27.**
4. Kommissionen kan ved ændringen acceptere tidsfrister for betalingsbetingelser, der forlænges til den 31. december 2028.

Artikel 15

Låneaftale og lånoptagelses- og långivningstransaktioner

1. Med henblik på finansiering af støtten under faciliteten, som ydes i form af lån, tillægges Kommissionen beføjelse til på Unionens vegne at låne de nødvendige midler på kapitalmarkederne eller fra finansielle institutioner i overensstemmelse med artikel 224 i forordning (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Kommissionen indgår en låneaftale med Moldova. Låneaftalen fastsætter det maksimale lånebeløb, rådighedsperioden og de detaljerede vilkår og betingelser for støtte under faciliteten i form af lån. Lånene har en løbetid på højst 40 år fra datoen for undertegnelse af låneaftalen. Låneaftalen skal indeholde forfinansieringsbeløbet og regler om afregning af forfinansiering.

Ud over og uanset artikel 220, stk. 5, i finansforordningen indeholder låneaftalen forfinansieringsbeløbet og reglerne for udligning af forfinansiering.

3. Låneaftalen gøres **samtidigt** tilgængelig for Europa-Parlamentet og Rådet [...].

Artikel 16

Hensættelser

1. Hensættelser til lånene foretages med en sats på 9 % fra den finansieringsramme, der er tildelt det geografiske naboskabsprogram i henhold til artikel 6, stk. 2, litra a), i forordning (EU) 2021/947, og anvendes som en del af hensættelserne til dækning af tilsvarende risici.
2. Uanset artikel **214** [...], stk. 2, sidste punktum, i finansforordningen udbetales hensættelserne gradvist og fuldt ud, senest når lånene er udbetalt fuldt ud.
3. Tilførselssatsen revurderes mindst hvert tredje år fra datoen for denne forordnings anvendelse i overensstemmelse med proceduren i artikel 31, stk. 5, fjerde afsnit, i forordning (EU) 2021/947.

Artikel 17

Forfinansiering

1. Efter forelæggelsen af reformdagsordenen for Kommissionen kan Moldova anmode om frigivelse af forfinansiering på op til 7 % af det samlede beløb, der er afsat under denne facilitet i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, efter fradrag af supplerende støtte, herunder støtte til civilsamfundsorganisationer og teknisk bistand, samt hensættelser til lån.

2. Kommissionen kan frigive den forfinansiering, der er anmodet om, når den har vedtaget sin gennemførelsesafgørelse, jf. artikel 13, og facilitetsaftalen og låneaftalen, jf. henholdsvis artikel 8 og 15, er trådt i kraft. Midlerne frigives i overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, første punktum, og forudsat at betingelserne i artikel 5 er opfyldt.
3. Kommissionen træffer afgørelse om tidsrammen for udbetaling af forfinansieringen, der kan udbetales i en eller flere trancher.

Artikel 18

Gennemførelse af investeringsprojekter under investeringsplatformen for naboskabsområdet

1. For at drage fordel af løftestangeffekten af Unionens finansielle støtte med hensyn til at tiltrække yderligere investeringer, gennemføres investeringer til støtte for reformdagsordenen i samarbejde med internationale finansieringsinstitutioner i form af investeringsprojekter, der godkendes under investeringsplatformen for naboskabsområdet.
2. Når **alle gældende** [...] betingelser er opfyldt på tilfredsstillende vis, vedtager Kommissionen en afgørelse om tilladelse til frigivelse af midler, jf. artikel 19, stk. 3. I denne afgørelse fastsættes i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, størrelsen af de midler, der skal stilles til rådighed i form af ikketilbagebetalingspligtig støtte fra Unionen til projekter, der er godkendt under investeringsplatformen for naboskabsområdet, og størrelsen af den finansielle bistand i form af lånestøtte, der skal frigives til Moldova. I denne afgørelse fastsættes også i overensstemmelse med det forhold, der er fastsat i facilitetsaftalen, jf. artikel 8, stk. 5, litra c), den andel af denne lånestøtte, som Moldova skal stille til rådighed som medfinansiering af projekter, der er godkendt under investeringsplatformen for naboskabsområdet.

Artikel 19

Vurdering af opfyldelsen af betalingsbetingelser, tilbageholdelse og nedsættelse af midler samt betalingsregler

1. To gange om året indgiver Moldova en behørigt begrundet anmodning om frigivelse af midler senest to måneder efter den frist, der er fastsat i Kommissionens gennemførelsesafgørelse, for så vidt angår opfyldte betalingsbetingelser vedrørende de kvantitative og kvalitative skridt som angivet i reformdagsordenen.
2. Kommissionen vurderer uden unødigt ophold, om Moldova har opfyldt kravene i artikel 5 og principperne for finansiering, jf. artikel 10, stk. 3, og opnået tilfredsstillende opfyldelse af de betalingsbetingelser, der er fastsat i Kommissionens gennemførelsesafgørelse, jf. artikel 13. Hvis Kommissionen finder, at de betalingsbetingelser, som den tidligere havde betalt for, er blevet tilbageført af Moldova, vil Kommissionen nedsætte fremtidige udbetalinger med et tilsvarende beløb. Kommissionen kan bistås af eksperter, herunder eksperter fra medlemsstaterne. Hvis en anmodning om frigivelse af midler eller en betalingsanmodning omfatter et skridt i forbindelse med kapitel 32, som omhandlet i artikel 22 [...], stk. 2, vil Kommissionen ikke vedtage en afgørelse om tilladelse til frigivelse af midler, medmindre den vurderer et sådant skridt positivt.
3. Hvis Kommissionen foretager en positiv vurdering om, at alle gældende betingelser er opfyldt på tilfredsstillende vis, underretter den **Rådet** [...] uden unødigt ophold, **inden den vedtager** en afgørelse om tilladelse til frigivelse af midler svarende til disse betingelser. **Denne afgørelse vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 27.** For så vidt angår disse beløb udgør afgørelsen den betingelse, der er omhandlet i artikel 10.

4. Hvis Kommissionen foretager en negativ vurdering af opfyldelsen af eventuelle betingelser i henhold til tidsplanen, tilbageholdes frigivelsen af midler svarende til disse betingelser. **Kommissionen underretter uden unødigt forsinkelse Rådet herom.** De tilbageholdte beløb frigives først, når Moldova som led i den efterfølgende anmodning om frigivelse af midler behørigt har begrundet, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at sikre en tilfredsstillende opfyldelse af de tilhørende betingelser.
5. Hvis Kommissionen konkluderer, at Moldova ikke har truffet de nødvendige foranstaltninger inden for en periode på 12 måneder fra den oprindelige negative vurdering, der er omhandlet i stk. 4, nedsætter Kommissionen beløbet for den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte og lånet forholdsmæssigt til den del, der svarer til de relevante betalingsbetingelser. I løbet af det første gennemførelsesår anvendes en frist på 24 måneder beregnet på grundlag af den indledende negative vurdering, der er omhandlet i stk. 4. Moldova kan fremsætte sine bemærkninger, senest to måneder efter at denne er blevet underrettet om Kommissionens konklusioner.
6. Et eventuelt beløb, som modsvarer betalingsbetingelser, der ikke er opfyldt den 31. december 2028, udbetales ikke til Moldova og frigøres eller annulleres fra det disponible lånestøttebeløb, alt efter hvad der er relevant.

7. Kommissionen kan nedsætte beløbet for den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte og inddrive, herunder ved modregning, ethvert beløb, der er anvendt til opfyldelse af målene med faciliteten, fra Moldova eller nedsætte det lånebeløb, der skal udbetales til Moldova, eller anmode om førtidig tilbagebetaling af lånet i overensstemmelse med låneaftalen, i tilfælde af uretmæssigt udbetalte midler, konstaterede tilfælde af eller alvorlige betænkeligheder i forbindelse med uregelmæssigheder, svig, korruption og interessekonflikter, der skader Unionens finansielle interesser, som Moldova ikke har korrigeret, eller i tilfælde af at kvalitative eller kvantitative skridt ophæves, eller hvis der konstateres manglende opfyldelse af skridt, efter at betalingen er foretaget, eller i tilfælde af en alvorlig tilsidesættelse af en forpligtelse, der følger af facilitetsaftalerne eller låneaftalerne, herunder på grundlag af oplysninger fra OLAF eller af Revisionsrettens beretninger. Kommissionen underretter Europa-Parlamentet og Rådet, inden den træffer beslutning om sådanne nedsættelser.
8. Uanset artikel 116, stk. 2, i finansforordningen begynder den betalingsfrist, der er omhandlet i finansforordningens artikel 116, stk. 1, litra a), at løbe fra datoen for meddelelse af afgørelsen om tilladelse til udbetaling til Moldova i henhold til nærværende artikels stk. 3.
9. Finansforordningens artikel 116, stk. 5, finder ikke anvendelse på betalinger, der foretages i form af finansiell bistand, og som kanaliseres direkte til Moldovas finansministerium i henhold til denne artikel og artikel 23 i nærværende forordning.
10. Udbetalinger af ikketilbagebetalingspligtig finansiell støtte og lån i henhold til denne artikel sker henholdsvis i overensstemmelse med budgetbevillingerne som fastsat i den årlige budgetprocedure og med forbehold af de disponible midler. Midlerne udbetales i rater. En rate kan udbetales i en eller flere trancher.
11. Beløbene udbetales efter den i stk. 3 omhandlede afgørelse i overensstemmelse med låneaftalen.

12. Udbetaling af ethvert støttebeløb i form af lån er betinget af, at Moldova indgiver en betalingsanmodning i den form, der er fastsat i låneaftalen, og i overensstemmelse med bestemmelserne i facilitetsaftalen. [...]

Artikel 20

Gennemsigtighed med hensyn til personer og enheder, der modtager finansiering til gennemførelse af reformdagsordenen

1. Moldova skal offentliggøre ajourførte data om slutmodtagere, som modtager finansieringsbeløb, der overstiger 50 000 EUR kumulativt over en periode på tre år med henblik på gennemførelse af reformer og investeringer under denne facilitet.
2. For så vidt angår de slutmodtagere, som er omhandlet i stk. 1, offentliggøres følgende oplysninger i et maskinlæsbart format på en webside, i rækkefølge efter samlede modtagne midler og under behørig hensyntagen til kravene om fortrolighed og sikkerhed, navnlig beskyttelse af personoplysninger:
 - a) hvis der er tale om en juridisk person, modtagerens fulde juridiske navn og moms- eller skatteregistreringsnummer, hvis et sådant findes, eller en anden entydig identifikator, som er fastlagt ved den lovgivning, der gælder for den juridiske person
 - b) hvis der er tale om en fysisk person, modtagerens for- og efternavn eller for- og efternavne
 - c) det beløb, som modtageren har modtaget, og de reformer og investeringer i henhold til faciliteten for Moldova, som dette beløb bidrager til at gennemføre.
3. Oplysningerne omhandlet i stk. 2 offentliggøres ikke, hvis videregivelse risikerer at true de berørte slutmodtageres rettigheder og frihedsrettigheder eller i alvorlig grad skade deres kommercielle interesser. Disse oplysninger skal gøres tilgængelige for Kommissionen.

4. Mindst én gang om året tilsender Moldova elektronisk Kommissionen dataene om de slutmodtagere, der er omhandlet i denne artikels stk. 1, i et maskinlæsbart format, der fastlægges i rammeaftalen som omhandlet i artikel 8, stk. 5, litra l).

KAPITEL IV

Beskyttelse af Unionens finansielle interesser

Artikel 21

Beskyttelse af Unionens finansielle interesser

1. Ved gennemførelsen af faciliteten træffer Kommissionen og Moldova alle passende foranstaltninger for at beskytte Unionens finansielle interesser under hensyntagen til proportionalitetsprincippet og de særlige betingelser, hvorunder faciliteten skal fungere, de betingelser, der er fastsat i artikel 5, stk. 1, og de betingelser, der er fastsat i de specifikke facilitetsaftaler, navnlig vedrørende forebyggelse, opdagelse og korrektion af svig, korruption, interessekonflikter og uregelmæssigheder samt efterforskning og retsforfølgning af lovovertrædelser, der berører midlerne under faciliteten. Moldova forpligter sig til at gøre fremskridt hen imod effektive forvaltnings- og kontrolsystemer og sikre, at beløb, der er udbetalt uretmæssigt eller anvendt forkert, kan inddrives.
2. I facilitetsaftalen fastsættes følgende forpligtelser for Moldova:
 - a) regelmæssigt at kontrollere, at den finansiering, der er ydet, er blevet anvendt i overensstemmelse med de gældende regler, navnlig vedrørende forebyggelse, opdagelse og korrektion af svig, korruption, interessekonflikter og uregelmæssigheder
 - b) at beskytte whistleblowere

- c) at træffe passende foranstaltninger til at forebygge, opdage og korrigere svig, korrupsion, interessekonflikter og uregelmæssigheder samt at efterforske og retsforfølge strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser, at opdage og undgå dobbeltfinansiering og tage retlige skridt til at inddrive uretmæssigt tilegnede midler, herunder i forbindelse med enhver foranstaltning til gennemførelse af reformer og investeringsprojekter eller -programmer under reformdagsordenen, og straks at træffe passende foranstaltninger til behandling af anmodninger om gensidig bistand i straffesager fra EPPO og medlemsstaters kompetente myndigheder vedrørende strafbare handlinger, der berører midler under faciliteten
- d) med henblik på denne artikels stk. 1, navnlig at kontrollere anvendelsen af midler i forbindelse med gennemførelsen af reformer omfattet af reformdagsordenen og sikre indsamling af og adgang, der skal være i overensstemmelse med EU's databeskyttelsesprincipper og gældende databeskyttelseslove, til tilstrækkelige data om personer og enheder, der modtager finansiering, herunder oplysninger om de reelle ejere, til gennemførelsen af reformdagsordenens foranstaltninger under kapitel III
- e) udtrykkeligt bemyndige Kommissionen, OLAF, Revisionsretten og, hvor det er relevant, EPPO til at udøve deres rettigheder som fastsat i artikel 129 i forordning (EU, Euratom) 2024/2509.

3. Facilitetsaftalen giver også Kommissionen ret til at nedsætte beløbet for den tilbagebetalingspligtige støtte, der ydes under faciliteten, forholdsmæssigt og inddrive, herunder ved modregning, ethvert beløb, der er anvendt til opfyldelse af målene med faciliteten, fra Moldova, og nedsætte det lånebeløb, der skal udbetales til Moldova, eller anmode om førtidig tilbagebetaling af lånet i overensstemmelse med låneaftalen, i tilfælde af uretmæssigt udbetalte beløb, konstaterede tilfælde af eller alvorlige betænkeligheder i forbindelse med uregelmæssigheder, svig, korruption og interessekonflikter, der skader Unionens finansielle interesser, og som Moldova ikke har korrigeret, eller hvis der konstateres manglende opfyldelse af skridt, efter at betalingen er foretaget, eller i tilfælde af en alvorlig tilsidesættelse af en forpligtelse, der følger af facilitetsaftalen eller låneaftalen. Når Kommissionen træffer afgørelse om størrelsen af inddrivelsen og nedsættelsen eller det beløb, der skal tilbagebetales førtidigt, overholder den proportionalitetsprincippet og tager hensyn til, hvor alvorlig en uregelmæssighed, svig, korruption eller interessekonflikt, der påvirker Unionens finansielle interesser, eller en misligholdelse af en forpligtelse er. Moldova har mulighed for at fremsætte bemærkninger, før nedsættelsen foretages, eller før der anmodes om førtidig tilbagebetaling.
4. Personer og enheder, der forvalter midler under faciliteten, indberetter uden ophold alle formodede tilfælde af svig, korruption, interessekonflikter og uregelmæssigheder, der skader Unionens finansielle interesser, til Kommissionen og til OLAF.

Artikel 22

Moldovas interne systemers og revisionsmyndigheds rolle

1. For så vidt angår den del af facilitetens midler, der stilles til rådighed som finansiell bistand, kan Kommissionen forlade sig på de revisionsmyndigheder, der er etableret af Moldova, med henblik på at kontrollere de offentlige udgifter. Hvor det måtte være nødvendigt, benytter Kommissionen sig også af yderligere demokratisk kontrol som omhandlet i artikel 4, stk. 9.

2. Reformdagsordenen prioriterer i de første år af deres gennemførelse reformer i forbindelse med forhandlingskapitel 32, navnlig vedrørende forvaltning af offentlige finanser og intern kontrol samt bekæmpelsen af svig, sammen med kapitel 23 og 24, navnlig når det drejer sig om retfærdighed, korruption og organiseret kriminalitet, og kapitel 8, navnlig om statsstøttekontrol.
3. Moldova indberetter uden ophold alle uregelmæssigheder, herunder svig, som har været genstand for en første administrativ eller retslig konstatering, til Kommissionen og holder Kommissionen underrettet om udviklingen i administrative og retlige procedurer i forbindelse med sådanne uregelmæssigheder. Denne indberetning foretages elektronisk ved brug af det system til indberetning af uregelmæssigheder, som Kommissionen har oprettet.
4. De enheder, der er omhandlet i stk. 1, opretholder en regelmæssig dialog med Revisionsretten, OLAF og, hvor det er relevant, EPPO.
5. Kommissionen kan foretage detaljerede systemrevisioner af Moldovas budgetgennemførelse på grundlag af en risikovurdering og dialog med revisionsmyndighederne og fremsætte henstillinger om forbedringer af systemerne.
6. Kommissionen kan vedtage henstillinger til Moldova i alle tilfælde, hvor de kompetente myndigheder efter dens opfattelse ikke har taget de nødvendige skridt til at forebygge, opdage og korrigere svig, korruption, interessekonflikter og uregelmæssigheder, der har påvirket eller, hvor der er en alvorlig risiko for at påvirke den forsvarlige økonomiske forvaltning af de udgifter, der finansieres under faciliteten, og i alle tilfælde, hvor den konstaterer svagheder, der påvirker udformningen og funktionen af det kontrolsystem, som disse myndigheder har indført. Moldova gennemfører sådanne henstillinger eller giver en begrundelse for, hvorfor det ikke er gjort.

KAPITEL V

OVERVÅGNING, RAPPORTERING OG EVALUERING

Artikel 23

Overvågning og rapportering

1. Kommissionen overvåger facilitetens gennemførelse og vurderer opfyldelsen af de mål, der er fastsat i artikel 3. Overvågningen af gennemførelsen skal være målrettet og stå i et rimeligt forhold til de aktiviteter, der gennemføres under facilitetsaftalen, og berører ikke de rapporteringskrav, der er fastsat i henhold til forordning (EU) 2021/947. De indikatorer, der er omhandlet i artikel 11, stk. 2, forventes at bidrage til Kommissionens overvågning af faciliteten.
2. Den i artikel 8 omhandlede facilitetsaftale fastsætter regler og nærmere bestemmelser for Moldovas rapportering til Kommissionen med henblik på denne artikels stk. 1.
3. Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en årlig rapport om de fremskridt, der er gjort med at nå målene i denne forordning. Den årlige rapport suppleres med redegørelser to gange om året for status med hensyn til gennemførelsen af faciliteten.
4. Kommissionen forelægger den i stk. 3 omhandlede årlige rapport for det udvalg, der er omhandlet i artikel 27, stk. 1.
5. Kommissionen aflægger rapport om fremskridtene med gennemførelsen af Moldovas reformdagsorden inden for rammerne af den resultattavle, der er oprettet ved forordning (EU) 2024/1449.

Artikel 24

Resultattavle for faciliteten

6. Kommissionen aflægger rapport om fremskridtene med gennemførelsen af reformdagsordenen inden for rammerne af den resultattavle, der er oprettet ved forordning (EU) 2024/1449.

Artikel 25

Evaluering af faciliteten

1. Efter den 31. december 2027, men senest den 31. december 2031, foretager Kommissionen en uafhængig efterfølgende evaluering af forordningen. Ved denne efterfølgende evaluering vurderes Unionens bidrag til opfyldelsen af målene i denne forordning.
2. Den efterfølgende evaluering skal anvende principperne for god praksis, der er fastsat af OECD's Komité for Udviklingsbistand, idet den skal klarlægge, om de specifikke mål er opfyldt, og indeholde henstillinger om, hvordan kommende foranstaltninger kan forbedres.
3. Kommissionen meddeler Europa-Parlamentet, Rådet og medlemsstaterne resultaterne af og konklusionerne på denne efterfølgende evaluering ledsaget af Kommissionens bemærkninger og opfølgning. Denne efterfølgende evaluering kan drøftes efter anmodning fra Europa-Parlamentet, Rådet eller medlemsstaterne. Resultaterne indgår i udarbejdelsen af fremtidige programmer og foranstaltninger og ressourceallokeringen. Denne efterfølgende evaluering og opfølgning gøres offentligt tilgængelig.

4. Kommissionen inddrager i passende omfang alle relevante interessenter, herunder Moldova, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer, i evalueringen af den EU-finansiering, der ydes i henhold til denne forordning, og kan, hvor det er relevant, søge at foretage fælles evalueringer med medlemsstaterne og andre partnere med tæt inddragelse af Moldova.

Artikel 26

Moldovas rapportering inden for rammerne af den økonomiske og finansielle dialog

1. Moldova aflægger rapport en gang om året inden for rammerne af den økonomiske og finansielle dialog om de fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af den reformrelaterede del af landets reformdagsorden.

KAPITEL VI

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 27

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af det udvalg, der er nedsat ved forordning (EU) 2021/947.
2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.
3. Afgiver udvalget ikke nogen udtalelse for så vidt angår de gennemførelsesretsakter, der er omhandlet i artikel 13, stk. 1, og artikel 14, stk. 2, vedtager Kommissionen ikke udkastet til gennemførelsesretsakt, og artikel 5, stk. 4, tredje afsnit, i forordning (EU) nr. 182/2011 finder anvendelse.

Artikel 28

Information, kommunikation og offentliggørelse

1. Uden at det berører de krav, der er fastsat i henhold til forordning (EU) 2021/947, deltager Kommissionen i kommunikationsaktiviteter for at sikre synligheden af EU-finansieringen af den finansielle støtte, der er planlagt i reformdagsordenen, herunder gennem fælles kommunikationsaktiviteter med Moldova. Kommissionen sikrer, at støtte fra faciliteten tilkendes og anerkendes gennem en finansieringserklæring. Foranstaltninger, der finansieres under faciliteten, gennemføres i overensstemmelse med kommunikations- og synlighedskravene i EU-finansierede foranstaltninger udadtil og i andre relevante retningslinjer.
2. Modtageren af EU-midler anerkender aktivt EU-midlernes oprindelse og sikrer synligheden heraf, herunder, hvor det er relevant, ved at vise Unionens logo og en passende finansieringserklæring med ordlyden "finansieret af Den Europæiske Union", navnlig når de promoverer foranstaltningerne og deres resultater, ved at give sammenhængende, virkningsfulde og forholdsmæssige målrettede oplysninger til forskellige modtagergrupper, herunder medierne og offentligheden.
3. Information, kommunikation og offentliggjort materiale skal stilles til rådighed i et tilgængeligt format.

Artikel 29

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand